

HET PALTHEHUIS OLDENZAAL

BEZIENSWAARDIGHEID

Voeksregio Twente brengt binnenkort een bezoek aan het historisch museum het Palthehuis, één van de oudste huizen van Oldenzaal. De gebinten van het huis zijn gedateerd als 17e-eeuws (±1650). Het Palthehuis dankt zijn tegenwoordige aanzien voor een groot deel aan de 17e en 18e-eeuwse verbouwingen. Het huis heeft tot ± 1650 gediend als grote voorraadschuur of boerderij. In de tweede helft van de 17^e eeuw werd het huis verbouwd tot een patriciërs huis.

In de 18^e eeuw werd het gekocht door Johannes Palthe, een predikant en grootgrondbezitter. Drie generaties hebben hier vanaf 1805 gewoond totdat in 1928 Gulia Palthe, de kleindochter van Johannes Palthe, overleed en het huis een museum werd.

Dominee Johannes Palthe werd geboren in Nieuwleusen bij Zwolle. Zijn vader was daar dominee. Johannes was de jongste van zes kinderen. Hij doorliep de Latijnse school in Oldenzaal en studeerde in Groningen en Leiden. In 1799 trouwde hij met Carolina Bernhardina Racer. Het echtpaar verhuisde in 1802 naar Oldenzaal waar Johannes als dominee werd aangesteld. In 1805 betrok het gezin het huis aan de Marktstraat in Oldenzaal.

Aanvankelijk predikte Johannes Palthe in de, aan de protestantse gemeente toebehorende, Oude of Plechelmuskerk, maar daar kwam een eind aan in 1809. Toen koning Lodewijk Napoleon, de broer van keizer Napoleon (Franse tijd van 1795-1815) Oldenzaal bezocht, beval hij dat de Plechelmuskerk aan de katholieken moest worden teruggegeven, omdat zij het grootste aantal gelovigen had. De protestantse gemeente diende een nieuwe kerk te bouwen; een Waterstaatskerk. In 1810 hield Johannes Palthe daar zijn inwijdingspreek. Naast predikant was Johannes Palthe ook een begenadigd koopman in onroerend goed. Gedeeltelijk door erfenissen, maar ook door aankopen, had hij heel veel bezittingen verkregen; van Oldenzaal naar Denekamp kon hij over eigen grond lopen, zoals beweerd wordt.

Naast het historisch woonhuis van de familie Palthe heeft het museum ook een uitgebreide stadscollectie waar de geschiedenis van Oldenzaal wordt verteld vanaf de bronstijd tot en met de industrialisatie. In de ArchoHotspot in het Koetshuis bevindt zich een archeologische collectie waar vondsten van opgravingen in Overijssel met een openstaande vraag heen zijn gebracht om

door vrijwilligers verder te worden onderzocht. Opgegraven urnenvelden op de 'Thij' wijzen op een vroege aanwezigheid van nederzettingen in het gebied in en rondom Oldenzaal. Opvallend genoeg zijn daar weinig tot geen vondsten uit de Romeinse tijd gevonden. Uit zowel de vroege als de late middeleeuwen is wel veel archeologisch materiaal gevonden. In die tijd ontwikkelde Oldenzaal zich tot het kerkelijke centrum van Twente. Oldenzaal werd een belangrijke handelsstad en één van de Hanzesteden. Handel, en later de daarbij behorende industrie, bleef tot ver in de twintigste eeuw een belangrijke bron van inkomsten voor de stad.

Behalve voor het onderzoek kunnen bezoekers er terecht voor lezingen, workshops en andere activiteiten rondom archeologische onderwerpen. De ArchoHotspot is een plek waar archeologie, archeologen, vrijwilligers, bewoners en bezoekers samenkomen. Wie wil kan ter plekke meehelpen met het uitwerken van archeologisch onderzoek.

Regelmatig is er iets te doen in het Palthehuis. Een lezing, bijzondere rondleiding, workshop, voorstelling of een ander uniek evenement. U kunt regelmatig deelnemen aan nieuwe activiteiten. Geschiedenis saai? Zeker niet in het Palthehuis. Bij een bezoek aan het Palthehuis is het alsof u in een tijdmachine stapt. In het historische woonhuis ervaart u hoe de familie Palthe in de achttiende eeuw gewoond moet hebben.

Museum het Palthehuis, Marktstraat 13, Oldenzaal.
Tel. 0541-513482, e-mail: info@palthehuis.nl,
website: <https://palthehuis.nl/>

